

LA INDIRECTA

. LA COLUMNA

Dones del 36

Esther Sancho
opinio@setmanaridirecta.info

En les recents jornades de l'Associació de Juristes Democràtics de Catalunya vam escoltar testimonis emocionats de dones represaliades pel feixisme i amb les que vam debatre, des de diferents àmbits disciplinars, el tractament institucional donat als crims de lesa humanitat de gènere, que són els comesos pel franquisme contra les dones roges per raó de la seva afeció política. La conclusió és contundent i típicament patriarcal: no n'hi ha cap, de tractament de la qüestió, perquè en la mal anomenada llei de la memòria històrica, simplement no es contempen aquests delictes. Ni la justícia espanyola, ni el govern de l'Estat, ni el Defensor del Poble, ni el Memorial Democràtic del tripartit. Ningú dona passos contra la incertesa, la impunitat i l'oblit més enllà d'inaugurar la plaça de les Dones del 36 o obrir línies d'ajut a projectes privats de recuperació de la memòria històrica. Les persones assistents a les jornades vam constatar l'existència de fins a deu tipus delictius contra les dones roges encara perseguibles: genocidi, desaparició forçosa de persones, detenció il·legal amb col·laboració d'ordres religiosos, tortura, violacions i abusos sexuals, infracció dels

convenis de Ginebra i La Haia en el tracte a les dones combatents, infracció de les condicions d'emprisonament de mares lactants i els seus nadons, infanticidi i segrest massiu de menors amb canvi d'identitat en adopcions il·legals per famílies feixistes. La impunitat dels culpables segueix maltractant avui aquestes dones, tant les que són vives -entre moltes, la companya Paquita Cruz, nena de les presons franquistes que hi va deixar la mare morta o l'escriptora i nena de l'exili Pepita León- com les que ja ens han deixat, i fins i tot les que ens en declarem hereves, desmemoriades totes per uns poders públics que han elevat la covardia política a la categoria de norma. Però compte, la doctrina del Tribunal Europeu i de Nacions Unides, davant genocidis més recents com Svrenika o Txetxènia, obren la porta a una acció decidida per acabar amb la impunitat de la que, espero, en sentim aviat a parlar. No volem plaques de carrers, volem justícia que calmi, com escrivia Miguel Hernández en parlant de Rosario Dinamitera, la desesperació de cristalls que habita encara, dins del cor de les dones roges.

La impunitat
dels culpables
segueix
maltractant
avui les
dones represaliades